

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 171/2021-37

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovvej a sudcu Ľuboša Szigetiho, v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených JUDr. Sabínou Hodoňovou, PhD., advokátkou, Mariánske námestie 31, Žilina, proti postupu Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 29/2008 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 29/2008 **boli porušené** základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Pezinok **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 29/2008 konal bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľom **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie každému v sume **3 000 eur**, ktoré **j e** Okresný súd Pezinok **p o v i n n ý** zaplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Pezinok **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľom trovy konania v sume **384,08 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 15. februára 2021 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 29/2008 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovatelia navrhujú, aby im ústavný súd priznal náhradu trov konania a primerané finančné zadosťučinenie každému po 10 000 eur, ktoré odôvodňujú dlhodobým stavom právnej neistoty.

2. Z ústavnej sťažnosti a zo spisového materiálu vyžiadaného od okresného súdu vyplýva, že napadnuté konanie začalo 12. apríla 2002, keď bola okresnému súdu doručená žaloba sťažovateľov. Právna vec sťažovateľov bola v roku 2002 postúpená Okresnému súdu Bratislava III, kde bola vedená pod sp. zn. 5 C 212/2002 a následne sa vrátila na okresný súd, kde jej bola pridelená nová spisová značka 4 C 29/2008, pričom však ide o totožnú vec, ktorá nebola dosiaľ právoplatne skončená.

II.

Argumentácia sťažovateľov

3. Sťažovatelia uvádzajú, že v napadnutom konaní okresný súd stále neotvoril pojednávanie (i keď nariaďuje termín pojednávania spravidla dvakrát do roka, dosiaľ boli všetky odročené pre neustále sa meniaci okruh žalovaných), pričom z dôvodu opatrení spojených so šírením ochorenia COVID-19 v Slovenskej republike bolo dosiaľ zrušené nariadené pojednávanie len raz.

4. Sťažovatelia zastávajú názor, že ani široký okruh žalovaných v napadnutom konaní nemôže byť dôvodom, pre ktorý nie je v ich právnej veci ani po 19 rokoch od začatia konania meritórne rozhodnuté.

5. Sťažovatelia zdôrazňujú, že nenesú žiadnu vinu na vzniku prieťahov v napadnutom konaní, ktoré sú výsledkom neefektívnej činnosti okresného súdu, pričom samotná dĺžka napadnutého konania je podľa sťažovateľov celkom zjavne neprimeraná.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľov

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

6. Ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie uznesením vyzval okresný súd na vyjadrenie a zaslanie spisu sp. zn. 4 C 29/2008.

7. Na výzvu ústavného súdu reagoval podpredseda okresného súdu podaním č. k. Spr 53/21 z 19. mája 2021, v ktorom okrem iného uviedol, že vec považuje za priemerne skutkovo a právne náročnú a poukázal na to, že na žalovanej strane sa vystriedalo už 177 subjektov v dôsledku zmeny vlastníckych vzťahov. K prietahom v konaní podľa jeho názoru prispeli i sťažovatelia, ktorí niekoľkokrát menili žalobný petit, ako i skutočnosť, že vo veci opakovane došlo k zmene zákonného sudcu. Podpredseda okresného súdu poukázal i na to, že v konaní dochádzalo často k odročeniu pojednávania z dôvodu, že sa zmenil okruh žalovaných subjektov.

8. Podpredseda súdu pripojil s vyjadreniu i chronologický prehľad úkonov v posudzovanom konaní, z ktorého vyplýva nasledujúce:

„1. Žaloba podaná na Okresný súd Pezinok dňa 12. 04. 2002

2. Úprava sudkyne zo dňa 05. 06. 2002 - predloženie spisu tajomníčke na vyrúbeme súdneho poplatku a doručenie žaloby protistrane

3. Výzva súdu zo dňa 21. 08. 2002 žalobcovi na oznámenie ceny predmetu poplatkového úkonu za účelom vyrúbenie súdneho poplatku za žalobu

4. Dňa 26. 09. 2002 doručený návrh na zmenu žaloby

5. Výzva sudkyne z 05. 12. 2002 ohľadom plnomocenstva

6. Dňa 21. 01. 2003 doručené upresnenie návrhu na zmenu žaloby

7. Dňa 11. 6. 2003 vydané uznesenie o zmene žaloby

8. Júl až august 2003 - súdu doručené vyjadrenia niektorých žalovaných

9. V zmysle pokynu sudkyne zo dňa 07. 11. 2003 asistentom dňa 16. 1. 2004 realizované lustrácie žalovaných

10. Po doručených lustráciách ohľadom pobytu žalovaných, opätovne dňa 05. 03. 2004 pokyn vsú na doručovanie žaloby a príloh žalovaným na vyjadrenie

11. Dňa 02. 08. 2004 spis predložený sudkyňi na vytýčenie termínu pojednávania

12. Vytýčené termíny pojednávania na 09. až 12. novembra 2004

13. Pojednávanie dňa 09. 11. 2004 odročené na neurčito z dôvodu prešetrenia pobytu žalovaných

14. Dňa 03. 11. 2004 pojednávania vytýčené na 09. až 12. november 2004 odročené na neurčito z dôvodu závad v doručovaní žalovaným

15. Dňa 21. 03. 2005 súdu doručený návrh na zmenu strán sporu a zmenu žaloby

16. Žiadosť sudkyne z 15. 06. 2005 adresovaný Katastrálnemu úradu Bratislava o zaslanie úplných výpisov z katastra nehnuteľností

17. Dňa 10. 06. 2005 vydané uznesenia o ustanovení opatrovníkov určitým žalovaným a vydané uznesenie o zmene strán sporu

18. Výzva sudkyne adresovaná právnenému zástupcovi žalobcov dňa 15. 06. 2005 na zaslanie kúpnej zmluvy

19. Dňa 30. 06. 2005 doručená zmluva v zmysle výzvy súdu
20. Dňa 08. 07. 2005 doručené odvolanie žalovaného proti uzneseniu zo dňa 10. 06. 2005
21. Dňa 5. 09. 2006 doručené uznesenie odvolacieho súdu OS Bratislava III zo dňa 30. 06. 2006
22. Uznesenie súdu zo dňa 13. 03. 2007 - výzva na odstránenie väd podania - upresnenie okruhu účastníkov konania na strane žalovaných
23. Dňa 05. 03. 2007 pokyn vsú na lustrácie žalovaných a opätovné doručovanie uznesenia odvolacieho súdu z 30. 06. 2006
24. Dňa 04. 07. 2007 doručený súdu návrh na zmenu účastníkov konania, čiastočné späťvzatie a pristúpenie účastníkov konania
25. Uznesenia súdu z 20. 08. 2007 - ustanovenie opatrovníkov určitým žalovaným a uznesenie o zmene žaloby a zriadení vecného bremena (č. l. 666)
26. Výzva sudkyne z 02. 01. 2009 adresovaná žalovaným na oznámenie spoločného zástupcu žalovaných
27. Výzva sudkyne zo 17. 04. 2009 adresovaná právnym zástupcom žalobcov ohľadom vyjadrenia žalovaného, ďalej výzva na upresnenie okruhu účastníkov v súlade s výpisom z LV nie starším ako 3 mesiace, výzva na oznámenie adres určitých žalovaných
28. Dňa 21. 05. 2009 doručený návrh na zmenu účastníkov konania, čiastočné späťvzatie a návrh na pristúpenie účastníkov konania
29. Dňa 15. 04. 2010 vytýčenie termínu pojednávania na deň 27. 09. 2010
30. Dňa 28. 06. 2010 vydané uznesenie Okresného súdu Pezinok č. k. 4C/29/2008 - 825 - zmena účastníkov konania, pristúpenie účastníkov konania, ustanovenie opatrovníka pre konanie určitým žalovaným, ustanovenie spoločného zástupcu žalovaným v osobe žalovaného v 93. rade, a to [REDACTED]
31. Dňa 18. 08. 2010 podané odvolanie [REDACTED] proti uzneseniu, ktorým bol ustanovený za spoločného zástupcu
32. Dňa 26. 08. 2010 uznesením zmenený spoločný zástupca [REDACTED] na žalovaného v 1. rade, a to [REDACTED]
33. Pojednávanie dňa 27. 09. 2010 odročené na neurčito z dôvodu pokusu o mimosúdnu pokonávku
34. Dňa 06. 04. 2011 pokyn sudkyne na uloženie spisu na lehotu 6 mesiacov s poukazom na prípis žalobcov
35. Dňa 29. 06. 2011 súdu doručená žiadosť žalobcov o predĺženie lehoty na mimosúdnu dohodu do 30. 09. 2011
36. Dňa 12. 07. 2011 doručený návrh na vstup vedľajšieho účastníka - [REDACTED] do konania na strane žalovaných
37. Dňa 30. 09. 2011 doručený návrh žalobcov na zmenu účastníkov konania, pristúpenie účastníkov konania, čiastočného späťvzatia, zmenu žaloby, vylúčenie veci na samostatné konanie
38. Dňa 19. 01. 2012 doručené čiastočné späťvzatie žaloby, návrh na zmenu žaloby

39. Dňa 23. 02. 2012 doručený návrh na nariadenie predbežného opatrenia
40. Dňa 14. 03. 2012 doloženie zápisnice zo zhromaždenia majiteľov
41. Dňa 14. 03. 2012 vydané uznesenie Okresného súdu Pezinok - pripustenie zmeny účastníkov konania na strane žalovaných, čiastočné zastavenie konania, pripustenie pristúpenia žalovaných do konania, zmena žaloby
42. Dňa 21. 03. 2012 uznesením vyzvaní žalobcovia na upresnenie okruhu účastníkov konania a doloženie aktuálneho listu vlastníctva v súvislosti s podaným návrhom na nariadenie predbežného opatrenia
43. Dňa 24. 04. 2012 doručené upresnenie okruhu účastníkov na strane žalovaných, čiastočné späťvzatie návrhu na nariadenie predbežného opatrenia
44. Dňa 30. 04. 2012 doručené čiastočné späťvzatie a návrh na zmenu žaloby
45. Uznesenie č. k. 4 C/29/2008-1201 z 22. 05. 2012 o čiastočnom späťvzatí proti žalovaným a o zmene žaloby
46. Uznesenie č. k. 4 C/29/2008-1204 z 22. 05. 2012 o ustanovení spoločného zástupcu žalovaných, a to žalovaného v 89. Rade. [REDACTED]
47. Uznesenie č. k. 4C/29/2008 - 1215 z 22. 05. 2012 -nariadené predbežné opatrenie
48. Dňa 07. 06. 2012 doručené odvolanie spoločného zástupcu žalovaných proti nariadenému predbežnému opatreniu
49. Dňa 19. 01. 2012 doručené vyjadrenie žalobcov k odvolaniu žalovaných
50. Dňa 13. 08. 2012 spis predložený Krajskému súdu v Bratislave za účelom rozhodnutia o podanom odvolaní
51. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Co/371/2012-1250 zo dňa 27. 08. 2012, ktorým bolo uznesenie súdu prvého stupňa zmenené tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia bol zamietnutý
52. Dňa 20. 12. 2012 vytýčený termín pojednávania na deň 20. 05. 2013
53. Dňa 29. 04. 2013 súdu doručené čiastočné späťvzatie, návrh na zmenu účastníkov konania a návrh na zmenu žaloby
54. Na pojednávaní dňa 20. 05. 2013 žalobcovia žiadajú súd, aby na podanie zo dňa 29. 04. 2013 neprihliadal a na pojednávaní založili súdu ku konaniu návrh na prerušenie konania na postúpenie návrhu Ústavnému súdu na zaujatie stanoviska alternatívne návrh na prerušenie konania na predloženie veci Súdnemu dvoru Európskej únie zo dňa 19. 05. 2013; pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že súd sa oboznámi s návrhom založeným ku konaniu a zároveň vyčká na písomné podania účastníkov konania ohľadom mimosúdnych rokovaní
55. Dňa 06. 06. 2013 doručená žiadosť spoločného zástupcu žalovaných o predĺženie lehoty na písomné podanie ohľadom mimosúdnych rokovaní
56. Dňa 29. 07. 2013 doručená žiadosť spoločného zástupcu žalovaných o predĺženie lehoty na písomné podanie ohľadom mimosúdnych rokovaní do konca septembra 2013

57. Výzva súdu z 30. 01. 2014 adresovaná právnenému zástupcovi žalobcov ohľadom výsledku mimosúdnych rokovaní
58. Dňa 10. 02. 2014 doručené oznámenie spoločného zástupcu žalovaných ohľadom mimosúdnych rokovaní
59. Výzva súdu z 15. 03. 2014 právnenému zástupcovi žalobcov ohľadom podania návrhu na Ústavný súd Slovenskej republiky
60. Dňa 04. 04. 2014 oznámenie žalobcov k návrhu
61. Dňa 07. 04. 2014 vyjadrenie žalovaných k návrhu žalobcov na prerušenie konania
62. Dňa 29. 05. 2014 vytýčený termín pojednávania na deň 06. 11. 2014
63. Dňa 29. 10. 2014 doručené čiastočné späťvzatie, návrh na zmenu účastníkov konania, na pripustenie vstupu ďalších účastníkov do konania, návrh na zmenu žaloby
64. Pojednávanie dňa 06. 11. 2014 odročené na neurčito tým, že súd rozhodne o návrhu žalobcov doručený súdu dňa 29. 10. 2014 a o návrhu na prerušenie konania
65. Uznesením č. k. 4 C/29/2008-1468 zo dňa 21. 01. 2015 súd rozhodol o návrhu žalobcov v zmysle podania doručeného súdu dňa 29. 10. 2014.
66. Dňa 12. 10. 2015 doručené tunajšiemu súdu rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (č. l. 1481 a nasl.)
67. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 4 C/29/2008-1487 zo dňa 14. 12. 2015 konanie do právoplatného rozhodnutia ÚS SR prerušené
68. Dňa 08. 04. 2016 spis zaslaný ÚS SR na rozhodnutie
69. Dňa 21. 12. 2016 spis vrátený z Ústavného súdu - č. l. 1501 - Uznesenie ÚS SR
70. Dňa 06. 03. 2017 vytýčený termín pojednávania na deň 30. 05. 2017
71. Dňa 30. 05. 2017 doručený návrh na zmenu účastníkov konania, na pripustenie vstupu ďalších účastníkov do konania a na zmenu žaloby
72. Pojednávanie dňa 30. 05. 2017 odročené na neurčito s tým, že sa súd oboznámi s doloženými návrhom doručeným súdu dňa 30. 05. 2017
73. Výzva súdu zo dňa 18. 10. 2017 adresovaná právnenému zástupcovi žalobcu na upresnenie okruhu účastníkov konania v súlade s aktuálnym listom vlastníctva
74. Dňa 16. 11. 2017 doručený návrh žalobcov na zmenu účastníkov konania, na pripustenie vstupu ďalších účastníkov do konania a na zmenu žaloby
75. Uznesením č. k. 4 C/29/2008-1677 zo dňa 01. 03. 2018 súd rozhodol v zmysle návrhu žalobcov doručeného súdu dňa 16. 11. 2017; spolu s uznesením bola žalovaným bez právneho zastúpenia odoslaná výzva na zvolenie si spoločného zástupcu
76. Vytýčený termín pojednávania na deň 21. 06. 2018
77. Dňa 16. 04. 2018 doručený návrh žalobcov na zmenu účastníkov konania, čiastočné zastavenie konania a pokračovanie s dedičom, na zmenu žaloby

78. *Uznesením č. k. 4 C/29/2008-1751 zo dňa 07. 05. 2018 súd rozhodol v zmysle návrhu žalobcov zo dňa 16. 04. 2018*
79. *S poukazom na ospravedlnenie právneho zástupcu žalovaných zmena termínu pojednávania z 21. 06. 2018 na termín 23. 10. 2018*
80. *Dňa 09. 08. 2018 doručený návrh na zmenu účastníkov konania a zmenu žaloby*
81. *Uznesením č. k. 4 C 29/2008-18 zo dňa 03. 10. 2018 súd rozhodol v zmysle návrhu žalobcov zo dňa 09. 08. 2018*
82. *Dňa 16. 10. 2018 súdu doručený návrh na zmenu žaloby*
83. *Úradný záznam zo 17. 10. 2018 (č. l. 1866) - z dôvodu hospodárnosti konania súdu o zmene petitu zo dňa 16. 10. 2018 rozhodovať nebude, keďže v samotnom podaní právna zástupkyňa žalobcov uvádza, že došlo k ďalším zmenám vlastníkov bytov; súd bude rozhodovať až o novom návrhu, ktorý doručia žalobcovia súdu; s poukazom na uvedené súd zrušil pojednávanie vytýčené na 23. 10. 2018*
84. *Pojednávanie dňa 23. 10. 2018 odročené na návrh právneho zástupcu žalobcov na neurčito s tým, že súd vyčká písomné podanie žalobcov - úprava okruhu žalovaných a úprava petitu*
85. *Dňa 07. 11. 2018 doručený návrh žalobcov na zmenu účastníkov konania, pripustenie vstupu ďalšieho účastníka do konania, zmenu žaloby*
86. *Uznesením č. k. 4 C/29/2008-1910 zo dňa 28. 11. 2018 súd rozhodol v zmysle návrhov žalobcov zo dňa 07. 11. 2018*
87. *Dňa 18. 01. 2019 doručený návrh žalobcov na zmenu účastníkov konania, pokračovanie s dedičmi, zmenu žaloby*
88. *Uznesením č. k. 4 C/29/2008-1958 zo dňa 30. 04. 2019 súd rozhodol v zmysle návrhov žalobcov zo dňa 18. 01. 2019*
89. *Dňa 30. 05. 2019 doručený návrh žalobcov na zmenu účastníkov konania, pripustenie vstupu ďalších účastníkov do konania, zmenu žaloby*
90. *Uznesením č. k. 4 C/29/2008-2040 zo dňa 19. 08. 2019 súd rozhodol v zmysle návrhov žalobcov zo dňa 30. 05. 2019*
91. *Dňa 15. 10. 2019 vytýčený termín pojednávania na deň 21. 01. 2020*
92. *Dňa 30. 10. 2019 doručený návrh žalobcov na zmenu účastníkov konania, zmenu žaloby*
93. *Uznesením č. k. 4 C 29/2008-2099 zo dňa 13. 11. 2019 súd rozhodol v zmysle návrhov žalobcov zo dňa 30. 10. 2019*
94. *Dňa 13. 01. 2020 doručený návrh žalobcov na zmenu účastníkov konania, zmenu žaloby a návrh na odročenie pojednávania*
95. *Dňa 14. 01. 2020 zrušenie vytýčeného termínu pojednávania dňa 21. 01. 2020 z dôvodu návrhu na zmenu účastníkov konania a zmenu žaloby*
96. *Uznesením č. k. 4 C/29/2008-2162 zo dňa 11. 03. 2020 súd rozhodol v zmysle návrhov žalobcov zo dňa 13. 01. 2020*

97. Dňa 01. 06. 2020 doručený návrh žalobcov na zmenu účastníkov konania, na pripustenie vstupu ďalších účastníkov do konania, zmenu žaloby

98. Uznesením č. k. 4 C/29/2008-2222 zo dňa 14. 07. 2020 súd rozhodol v zmysle návrhov žalobcov zo dňa 01. 06. 2020

99. Dňa 21. 10. 2020 vytýčený termín pojednávania na deň 02. 02. 2021

100. Dňa 28. 01. 2021 doručený návrh žalobcov na zmenu účastníkov konania, zmenu žaloby

101. Uznesením č. k. 4 C/29/2008-2338 zo dňa 11. 02. 2021 súd rozhodol v zmysle návrhov žalobcov zo dňa 28. 01. 2021

102. Termín pojednávania nariadený na deň 20. 04. 2021 zrušený (núdzový stav, COVID - 19)

103. Dňa 12. 04. 2021 doručený návrh žalobcov na zmenu účastníkov konania a zmenu žaloby

104. Uznesením č. k. 4 C/29/2008-2446 zo dňa 20. 04. 2021 súd rozhodol v zmysle návrhov žalobcov zo dňa 12. 04. 2021

105. Na náklade pokynu sudkyne zo dňa 08. 04. 2021 nový termín pojednávania vytýčený na deň 17. 06. 2021. “

III.2. Replika sťažovateľov:

9. Právna zástupkyňa sťažovateľov sa podaním zo 16. júna 2021 vyjadrila k stanovisku okresného súdu č. k. Spr 53/21 z 19. mája 2021, v ktorom predovšetkým uviedla, že sa nestotožňuje s názorom okresného súdu, že i sťažovatelia prispeli k prietahom v konaní, pričom zdôraznila, že „*nemožno dať za vinu sťažovateľom, že sa žalovaní vlastníci jednotlivých bytov a nebytových priestorov v bytovom dome neustále menia. Sťažovatelia aktualizáciou žalovaných len reagujú na prevod a prechod vlastníckych práv k bytom a nebytovým priestorom v stavbe bytového domu na strane žalovaných.*“.

10. V súvislosti s názorom okresného súdu, že sťažovatelia prispeli k prietahom v konaní aj opakovanými zmenami petitu žaloby, právna zástupkyňa sťažovateľov uvádza:

„*Hmotnoprávnym základom žaloby je ustanovenie § 135c Občianskeho zákonníka. Ide o jedno z mála ustanovení hmotného práva, kedy súd môže rozhodnúť aj v rozpore s petitom žalobného návrhu. Súd tak môže rozhodnúť aj inak, ako žiadajú sťažovatelia v petite žaloby.*“

11. Právna zástupkyňa sťažovateľov vo svojom vyjadrení tiež uviedla, že neustálym zmenám na strane žalovaných sa sťažovatelia v rámci ich právnych možností aktívne bránia. Podaním z 23. februára 2012 sa domáhali vydania predbežného opatrenia, pričom im nebolo vyhovené, a tiež tým, že dali do katastra nehnuteľností zapísať informatívne poznámky.

12. Právna zástupkyňa sťažovateľov poukazuje na to, že napriek procesným úkonom, ktoré okresný súd uvádza v chronologickom prehľade, možno dnes po 19 rokoch len konštatovať, že v danej veci nebolo ešte otvorené ani prvé pojednávanie.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

14. Predmetom napadnutého konania, v ktorom majú sťažovatelia procesné postavenie žalobcov, je úprava pomerov medzi nimi ako spoluvlastníkmi pozemkov pod neoprávnenou stavbou bytového domu a vlastníkmi neoprávnenej stavby bytového domu. Ústavný súd konštatuje, že predmet konania tvorí štandardnú agendu všeobecných súdov, pričom konanie považuje za skutkovo náročnejšie vzhľadom na značný počet subjektov na strane žalovaných a ich časté zmeny súvisiace s prevodom/prechodom vlastníckych práv k nehnuteľnosti. Podľa názoru ústavného súdu však nemožno akceptovať obranu okresného súdu spočívajúcu v tvrdení, že sťažovatelia opakovane žiadali o zmenu petitu žaloby a poukazuje na skutočnosť, že využitie toho procesného inštitútu sťažovateľmi nemôže ísť na úkor porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

15. V konaní o ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na priet'ahoch konania podieľa osoba, ktorá podala ústavnú sťažnosť vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V danom prípade možno konštatovať, že sťažovatelia svojím správaním v napadnutom konaní pred okresným súdom čiastočne ovplyvnili jeho dĺžku, keď opakovane žiadali okresný súd o odročenie pojednávania na účel mimosúdneho urovnania, resp. o prerušenie konania (rok 2010 až 2011, následne rok 2013 až 2014, rok 2015).

16. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní. Z doterajšieho priebehu konania popísaného v bode 8 odôvodnenia tohto nálezu vyplýva, že v procesnom postupe okresného súdu sa vyskytovali obdobia neodôvodnenej nečinnosti, ako i jeho neefektívny postup. Ústavný súd zistil, že v obdobiach od 20. augusta 2007 do 2. januára 2009 a od 17. apríla 2009 do 27. septembra 2010 bol okresný súd absolútne nečinný, pričom možno konštatovať, že počas celého posudzovaného konania boli medzi jednotlivými úkonmi súdu neprimerané časové odstupy, čo viedlo k spomaleniu procesného postupu. Uvedené zároveň viedlo k neefektívnosti posudzovaného konania, keď medzi jednotlivými rozhodnutiami

súdu o návrhoch na zmenu subjektov na žalovanej strane, resp. zmenu petitu a nariadeným termínom pojednávania uplynula taká dlhá doba, že opätovne došlo k zmene pomerov na strane žalovaných, a teda súd nemohol vec prerokovať na pojednávaní. Za nesústredený postup považuje ústavný súd i návrhy okresného súdu na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) a čl. 130 ods. 1 písm. d) ústavy, pričom prvý z nich ústavný súd uznesením č. k. PL. ÚS 43/2015 zo 7. októbra 2015 odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí z dôvodu, že do predbežného prerokovania veci okresný súd neprerušil konanie v predmetnej veci a následne ústavný súd opakovane uznesením č. k. PL. ÚS 15/2016 zo 7. decembra 2016 odmietol i ďalší návrh okresného súdu ako podaný neoprávnenou osobou, pretože iniciované konanie nesúviselo s rozhodovacou činnosťou všeobecného súdu.

17. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k názoru, že už samotná dĺžka napadnutého konania okresného súdu je celkom zjavne neprimeraná a že neefektívnym a nesústredeným postupom okresného súdu v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 29/2008 došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku rozhodnutia).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

18. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

19. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou vo veci konal.

20. V záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľom ústavný súd prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v predmetnej veci bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku rozhodnutia).

21. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

22. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

23. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadostučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

24. Sťažovatelia si v ústavnej sťažnosti žiadajú priznať primerané finančné zadostučinenie v sume 10 000 eur vzhľadom na „dlhodobý stav právnej neistoty“.

25. Pri určení primeraného finančného zadostučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadostučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

26. Vzhľadom na konštatované zbytočné prietahy, neodôvodnenú nečinnosť a neefektívny postup okresného súdu, ako i celkom zjavne neprimeranú dĺžku rozhodovania okresného súdu v napadnutom konaní, berúc do úvahy, že ide o skutkovo náročnejšiu vec, správanie sťažovateľov a všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd, majúc na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadostučinenia je len zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval priznanie sumy 3000 eur pre každého zo sťažovateľov za primerané finančné zadostučinenie (bod 3 výroku rozhodnutia).

27. Podľa § 135 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadostučinenie, v tejto lehote priznané finančné zadostučinenie sťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadostučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

VI.

Trovy konania

28. Sťažovatelia si uplatnili náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré im vznikli v súvislosti s ich právnym zastupovaním právnou zástupkyňou.

29. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Za prvé dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti, vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2020, ktorá bola 1 087 eur, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2021.

Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2021 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 181,17 eur. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 10,87 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 192,04 eur za jeden úkon uskutočnený v roku 2021, t. j. za dva úkony 384,08 eur. Pokiaľ ide o ďalší úkon právnej služby – vyjadrenie k stanovisku okresného súdu zo 16. júna 2021, ústavný súd konštatuje, že neobsahuje nové, resp. ústavnoprávne relevantné skutočnosti, ktoré nie sú obsiahnuté v samotnej ústavnej sťažnosti, preto odmenu za uvedený úkon nepriznal. Ústavný súd teda priznal úspešným sťažovateľom náhradu trov konania v sume 384,08 eur (bod 4 výroku rozhodnutia).

30. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľov (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2021

Peter Molnár
predseda senátu